

Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης: Το φως της πίστης και της Δικαιοσύνης

Η Εκκλησία και η Δικαιοσύνη τιμούν από κοινού, κάθε χρόνο, μία ξεχωριστή μορφή, τον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, έναν άνθρωπο που έζησε στην αρχαία Αθήνα και υπηρέτησε ως μέλος του Αρείου Πάγου, κατέχοντας ένα από τα σημαντικότερα δικαστικά αξιώματα της εποχής του. Κατά την εκκλησιαστική παράδοση, ο Άγιος Διονύσιος, διακεκριμένος και ευρυμαθής Αθηναίος, ασπάστηκε τον Χριστιανισμό μετά το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου, έγινε ο πρώτος επίσκοπος Αθηνών και τελικά μαρτύρησε για την πίστη του. Η παράδοση τον διέσωσε ως σοφό, ακριβοδίκαιο και αδέκαστο δικαστή, έναν άνθρωπο που συνδύαζε την παιδεία και την κρίση με την ακεραιότητα του χαρακτήρα του.

Εκείνο, όμως, που καθιστά τον Άγιο Διονύσιο τόσο ξεχωριστό δεν είναι μόνο η θέση που κατείχε, αλλά κυρίως η στάση που επέδειξε απέναντι στην αναζήτηση της αλήθειας. Ο άνθρωπος που υπηρετούσε σε ένα από τα σημαντικότερα δικαστικά αξιώματα της εποχής του, με κύρος και επιρροή, δεν αντιμετώπισε με αλαζονεία το κήρυγμα του Αποστόλου Παύλου. Άκουσε, προβληματίστηκε, αναζήτησε και τελικά ακολούθησε έναν διαφορετικό δρόμο. Έδειξε ότι η πραγματική σοφία δεν βρίσκεται στην προσκόλληση σε όσα ήδη γνωρίζουμε ούτε στην άρνηση να αμφισβητήσουμε τις βεβαιότητές μας, αλλά στην ειλικρινή διάθεση να ακούσουμε, να σκεφτούμε απροκατάληπτα και να αναζητήσουμε την αλήθεια. Πρόκειται για μια στάση που θα πρέπει να χαρακτηρίζει κάθε άνθρωπο, αλλά ιδιαιτέρως εκείνους που έχουν ταχθεί στην υπηρεσία της Δικαιοσύνης.

Το μήνυμα αυτό παραμένει εξαιρετικά επίκαιρο στη σύγχρονη εποχή. Ζούμε σε μια περίοδο ταχύτητας, υπερπληροφόρησης και διαρκούς δημόσιας κρίσης, όπου το δικαστικό ρεπορτάζ καταλαμβάνει σημαντικό χώρο στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν κατακλυστεί από αυτόκλητους δικαστές, οι οποίοι συχνά σπεύδουν να καταδικάσουν πρόσωπα και συμπεριφορές πριν ακόμη η Δικαιοσύνη αποφανθεί. Την ίδια στιγμή, η ενδοοικογενειακή βία λαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις, οι φυλακές της χώρας δοκιμάζουν τα όρια των δυνατοτήτων τους και η πολυνομία δυσχεραίνει συχνά την κατανόηση και την αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου.

Μέσα σε αυτό το απαιτητικό περιβάλλον, η ανάγκη για ορθή, ποιοτική και αποτελεσματική απονομή της Δικαιοσύνης καθίσταται επιτακτική. Η επιτάχυνση των διαδικασιών είναι αναμφίβολα σημαντική, δεν μπορεί, όμως, να αποβαίνει εις βάρος της ποιότητας της δικαστικής κρίσης. Από τη Σκύλλα της αρνησιδικίας δεν πρέπει να οδηγούμαστε στη Χάρυβδη της άστοχης ταχύτητας. Η Δικαιοσύνη οφείλει να απονέμεται εγκαίρως, αλλά και με πληρότητα, νηφαλιότητα, αμεροληψία και σεβασμό στα δικαιώματα κάθε ανθρώπου. Διότι η καθυστέρηση στην απονομή της μπορεί να υπονομεύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών, όπως

και η βιαστική ή ανεπαρκώς τεκμηριωμένη κρίση μπορεί να τραυματίσει ανεπανόρθωτα το αίσθημα του δικαίου.

Εξίσου σημαντική είναι η εμπέδωση στην κοινωνία ενός αισθήματος ουσιαστικής απονομής της Δικαιοσύνης. Οι πολίτες πρέπει να αισθάνονται ότι η προσφυγή σε αυτήν αποτελεί πραγματικό καταφύγιο απέναντι σε κάθε μορφή αδικίας και βίας, απέναντι στην αυθαιρεσία και στην ισχύ εκείνων που θεωρούν ότι μπορούν να βρίσκονται υπεράνω των κανόνων. Η εμπιστοσύνη στους θεσμούς δεν οικοδομείται με διακηρύξεις, αλλά με την καθημερινή, συνεπή και αποτελεσματική λειτουργία τους, με την ισότητα απέναντι στον νόμο και με την πεποίθηση ότι κάθε υπόθεση θα εξεταστεί με τη δέουσα προσοχή και χωρίς διακρίσεις.

Η επίτευξη αυτού του στόχου απαιτεί υπερβάσεις, τόσο ατομικές όσο και συλλογικές. Η απονομή της Δικαιοσύνης δεν μπορεί να εξαντλείται σε μια στείρα εφαρμογή του γράμματος του νόμου, αποκομμένη από τον άνθρωπο και την πραγματικότητα που καλείται να ρυθμίσει. Ο δικαστής οφείλει να συνδυάζει την υψηλή νομική κατάρτιση με την αντίληψη της κοινωνικής πραγματικότητας, την ανεξαρτησία της κρίσης του και την ανθρωπιά. Ο δικηγόρος καλείται να υπερασπίζεται με μαχητικότητα και επιστημονική επάρκεια τα δικαιώματα του εντολέα του, χωρίς να απομακρύνεται από τις αρχές της ευπρέπειας και του σεβασμού προς τους θεσμούς και τους συλλειτουργούς της Δικαιοσύνης. Οι δικαστικοί υπάλληλοι, από την πλευρά τους, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης και συμβάλλουν καθημερινά στην εξυπηρέτηση του πολίτη και στην αποτελεσματικότητα των δικαστικών διαδικασιών.

Πάνω από όλα, απαιτούνται ομόνοια και συνεργασία μεταξύ όλων των συλλειτουργών της Δικαιοσύνης. Η συνεργασία αυτή δεν αναιρεί τη διακριτή αποστολή και την ανεξαρτησία του καθενός. Αντιθέτως, προϋποθέτει τον αμοιβαίο σεβασμό στους διαφορετικούς θεσμικούς ρόλους και την κοινή προσήλωση στην υπηρεσία του πολίτη και της κοινωνίας. Η Δικαιοσύνη αποτελεί έναν θεσμό που απαιτεί ευθύνη, συνέπεια και καθημερινή προσπάθεια από όλους όσοι υπηρετούν σε αυτήν.

Στη Λάρισα, μια πόλη και μια κοινωνία που έχουν δοκιμαστεί τα τελευταία χρόνια, έχουμε την τύχη να διαθέτουμε νομικούς υψηλού κύρους και επιστημονικής κατάρτισης. Η τοπική κοινωνία προσβλέπει σε όλους μας και δικαιούται να αναμένει ότι θα ανταποκριθούμε στις απαιτήσεις και στις προσδοκίες της. Δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί, δικαστικοί υπάλληλοι και δικηγόροι οφείλουμε, ο καθένας από τη θέση και τον ρόλο του, να συμβάλλουμε στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των πολιτών στη Δικαιοσύνη και στην προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

Ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, από τη θέση του στον αρχαίο Άρειο Πάγο έως τη μεταστροφή του στην πίστη και το μαρτύριό του, μας υπενθυμίζει ότι η αληθινή υπηρεσία της Δικαιοσύνης προϋποθέτει έναν άνθρωπο ελεύθερο, ακέραιο και πρόθυμο να υπερασπιστεί αυτό που θεωρεί δίκαιο. Μας διδάσκει τη

σημασία της πνευματικής αναζήτησης, της ταπεινότητας απέναντι στην αλήθεια και της δύναμης να αναθεωρούμε τις βεβαιότητές μας όταν η συνείδηση και η αναζήτηση του ορθού μάς οδηγούν σε έναν διαφορετικό δρόμο.

Ίσως αυτό να είναι και το σημαντικότερο μήνυμα που μας αφήνει η μνήμη του: να μην υπηρετούμε απλώς το γράμμα του νόμου, αλλά το πνεύμα της Δικαιοσύνης, με σεβασμό στον άνθρωπο, πίστη στους θεσμούς και προσήλωση στην ανεξαρτησία της δικαστικής λειτουργίας. Να αντιλαμβανόμαστε τη Δικαιοσύνη όχι μόνο ως εφαρμογή κανόνων, αλλά και ως διαρκή αγώνα για την αλήθεια, την ισότητα, την ελευθερία και την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Ο νομπελίστας ποιητής Οδυσσέας Ελύτης αποτύπωσε με μοναδικό τρόπο, στο «Άξιον Εστί», την προσδοκία της Δικαιοσύνης ως φωτός, με τον περίφημο στίχο «Της δικαιοσύνης ήλιε νοητέ». Η Δικαιοσύνη ως φως που αποκαλύπτει την αλήθεια, που αντιστέκεται στο σκοτάδι της βίας, της αυθαιρεσίας και της αδικίας, που φωτίζει τον δρόμο προς μια κοινωνία με περισσότερη ισότητα, ασφάλεια και σεβασμό στον άνθρωπο.

Με την ευκαιρία της εορτής του Αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτη, εκφράζουμε τις θερμότερες ευχές μας προς τους δικαστικούς και εισαγγελικούς λειτουργούς, τους συναδέλφους δικηγόρους, τους δικαστικούς υπαλλήλους και όλους όσους υπηρετούν καθημερινά τη Δικαιοσύνη. Είθε ο Άγιος Διονύσιος να μας εμπνέει με το παράδειγμά του, να μας φωτίζει στην άσκηση των καθηκόντων μας και να μας ενισχύει στην κοινή προσπάθεια για μια Δικαιοσύνη ανεξάρτητη, ανθρώπινη, αποτελεσματική και αντάξια της εμπιστοσύνης των πολιτών.

Ο Άγιος Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης να μας εμπνέει, να μας φωτίζει και να μας ευλογεί.